# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0821U102830

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 16-12-2021

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Маковська Ірина Федорівна

2. Makovska Iryna Fedorivna

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** доктор філософії

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 211

**Назва наукової спеціальності:** Ветеринарна медицина. Ветеринарна медицина

**Галузь / галузі знань:**

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 15-12-2021

**Спеціальність за освітою:** Ветеринарна медицина

**Місце роботи здобувача:** Національний університет біоресурсів і природокористування України

**Код за ЄДРПОУ:** 00493706

**Місцезнаходження:** вул. Героїв Оборони, буд. 15, м. Київ, 03041, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** ДФ 26.004.049

**Повне найменування юридичної особи:** Національний університет біоресурсів і природокористування України

**Код за ЄДРПОУ:** 00493706

**Місцезнаходження:** вул. Героїв Оборони, буд. 15, м. Київ, 03041, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Національний університет біоресурсів і природокористування України

**Код за ЄДРПОУ:** 00493706

**Місцезнаходження:** вул. Героїв Оборони, буд. 15, м. Київ, 03041, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 68.41.53

**Тема дисертації:**

1. Особливості епізоотичного процесу сказу в Україні в період з 1950 по 2020 роки

2. Features of the epizootic process of rabies in Ukraine in the period from 1950 to 2020

**Реферат/анотація:**

1. У дисертаційній роботі представлені результати ретроспективного, просторово-часового, просторово-кластерного аналізів та моделювання поширення сказу, а також досліджені епідеміологічні та економічні аспекти сказу, що дозволило встановити особливості епізоотичного процесу поширення сказу в Україні впродовж 70 років. Отримано перші експериментальні дані щодо векторної направленості епізоотій, територій із “гарячими точками”, ідентифікації зон із статистично значимими кластерами сказу та моделювання динаміки поширення сказу. Ретроспективний аналіз дозволив встановити, що протягом 1950-2020 рр. в Україні було зафіксовано три значних піки епізоотичних спалахів сказу з інтервалами у 28 років: 1) у 1951р. (3 724 випадки), 2) у 1979 р. (1 594 випадки) та 3) у 2007 р. (2 932 випадки). Під час першого піку епізоотії міського сказу в 1951 році вся територія України була неблагополучною щодо сказу. Проте, висока напруженість епізоотичної ситуації спостерігалась у східних (у Донецькій та Дніпропетровській) та

центральних областях України. В період другого піку епізоотії сильватичного сказу в 1979 року в східній частині країни всі області (особливо Донецька, Харківська та Полтавська) мали високу напруженість епізоотичної ситуації зі сказу, тоді як в західній частині, збільшена кількість випадків спостерігалась лише на території Хмельницької області. Також висока напруженість відмічалась на півночі – в Чернігівській та Житомирській областях та на півдні – в Одеській області. Низька напруженість епізоотичної ситуації зі сказу була зафіксована в західних областях поблизу кордону з Польщею. Під час третього піку в 2007 році сказ був більш поширеним на території східних та південно-східних регіонів, особливо на території Запорізької, Донецької та Луганської областей. Крім цього, виражена напруженість епізоотичної ситуації відмічалась на півночі (Чернігівська, Житомирська) та на заході України (Хмельницька обл.). Дослідження епідеміологічних аспектів сказу за 2007-2019 років, встановив, що понад 1 млн. людей в Україні страждали від нападів тварин. Визначено, що найбільша частка нападів на людей була від собак (77,7%), але найбільша частка нападів скажених тварин була від котів (32,9% усіх скажених тварин). Метааналіз нападів протягом останніх 13 років показав, що серед 1 079 182 проаналізованих випадків звернень із 838 635 нападів собаками 6 747 було здійснено скаженими собаками. Отже, ризик інфікування сказом від собак становив 1:124. Ризик передачі сказу під час нападів котів становив 1:25 (7 717 з 196 128). Під час звернень після нападів дикими тваринами встановлено пропорцію 1:7, тобто з 32 894 тварин, які напали 4 397 були хворими на сказ. Після контактів із сільськогосподарськими тваринами майже у кожному другому випадку виявлявся контакт із твариною, хворою на сказ (ризик 1:2). Вперше проведений аналіз економічних збитків внаслідок загибелі сільськогосподарських тварин, які були жертвами нападів диких та домашніх м'ясоїдних тварин, хворих на сказ. Встановлено, що протягом 2009-2018 років власники тварин отримали загальні економічні збитки на суму 81 701 590 грн., з яких 98,7 % належить до збитків від падежу ВРХ за рахунок: 1) найбільшої кількості хворих тварин, 2) недоотримання від ВРХ крім м'ясної, ще й молочної продукції, 3) значних затрат на утилізацію туш (кремацію). Отримані результати дозволяють рекомендувати щеплення всього поголів'я великої та дрібної рогатої худоби, які перебувають на випасі у місцевостях з найвищим ступенем напруженості епізоотичної ситуації щодо сказу.

2. The dissertation presents the results of retrospective, spatio-temporal, spatialcluster analyzes and modeling of rabies spread, as well as epidemiological and economic aspects of rabies, which allowed to establish the features of the epizootic process of rabies spread in Ukraine for 70 years. The first experimental data on the vector orientation of epizootics, areas with rabies "hot spots", identification of zones with statistically significant disease clusters, modeling of rabies spread dynamics were obtained. Retrospective analysis revealed that during 1950-2020 in Ukraine there were 3 significant peaks of rabies with intervals of 28 years: 1) in 1951 (3724 cases), 2) in 1979 (1594 cases) and 3) in 2007 (2932 cases). During the first peak of the urban rabies epizootic in 1951, the entire territory of Ukraine was unfavorable for rabies. However, high tensions in the epizootic situation were observed in the eastern (Donetsk and Dnipropetrovsk) and central (Vinnytsia) regions of Ukraine. During the 2-nd peak of the outbreak of rabies in 1979 in the eastern part of the country all regions (especially Donetsk, Kharkiv and Poltava) had a high intensity of the epizootic situation of rabies, while in the western part, an increased number of cases was observed only in Khmelnytsky region. Also, high tensions were observed in the north - in Chernihiv and Zhytomyr regions and in the south - in Odessa region. Low tensions in the epizootic situation of rabies were recorded in the western regions near the border with Poland. During the 3-rd peak in 2007, rabies was more common in the eastern and southeastern regions, especially in Zaporizhia, Donetsk and Luhansk oblasts. In addition, a pronounced manifestation of rabies was observed in the north (Chernihiv, Zhytomyr region) and in western Ukraine (Khmelnytsky region). A study of the epidemiological aspects of rabies in 2007-2019 found that more than 1 million people in Ukraine suffered from animal attacks. It was determined that the largest share of attacks on humans was from dogs (77.7%), but the largest share of attacks by rabid animals was from cats (32.9% of all rabid animals). A meta-analysis of attacks over the past 13 years has shown that out of 1,079,182 cases of treatment of 838,635 dog attacks, 6,747 were committed by rabid dogs. Therefore, the risk of rabies infection from dogs was 1: 124. The risk of transmitting rabies during cat attacks was 1:25 (7 717 out of 196 128). During appeals after attacks by wild animals, a ratio of 1:7 was established, ie out of 32 894 animals that attacked, 4 397 were infected

with rabies. After contact with farm animals, almost every second case revealed contact with rabid animals (risk 1: 2). For the first time, an analysis of the economic damage caused by the death of farm animals that have been attacked by wild and domestic carnivores with rabies. It is established that during 2009-2018 animal owners received total economic losses in the amount of UAH 81 701 590, of which 98.7% belong to losses from the death of cattle due to: 1) the largest number of sick animals, 2) non-receipt of cattle except meat, as well as dairy products, 3) significant costs for the disposal of carcasses (cremation). The obtained results allow the introduction of vaccination of all livestock and small cattle that are grazing in areas with the highest intensity of the epizootic situation against rabies.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Недосєков Віталій Володимирович

2. Nedosiekov Vitalii Volodymyrovych

**Кваліфікація:** д. вет. н., 16.00.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ситюк Микола Петрович

2. Sytiuk Mykola Petrovych

**Кваліфікація:** д. вет. н., 16.00.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Герілович Антон Павлович

2. Herilovych Anton Pavlovych

**Кваліфікація:** д. вет. н., 16.00.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Галат Марина Владиславівна

2. Halat Maryna Vladyslavivna

**Кваліфікація:** д. вет. н., 16.00.11

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Іщенко Людмила Мар’янівна
2. Ishchenko Liudmyla Marianivna

**Кваліфікація:** к. вет. н., 03.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** Ушкалов Валерій Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** Ушкалов Валерій Олександрович

**Відповідальний за підготовку облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** Юрченко Т.А.